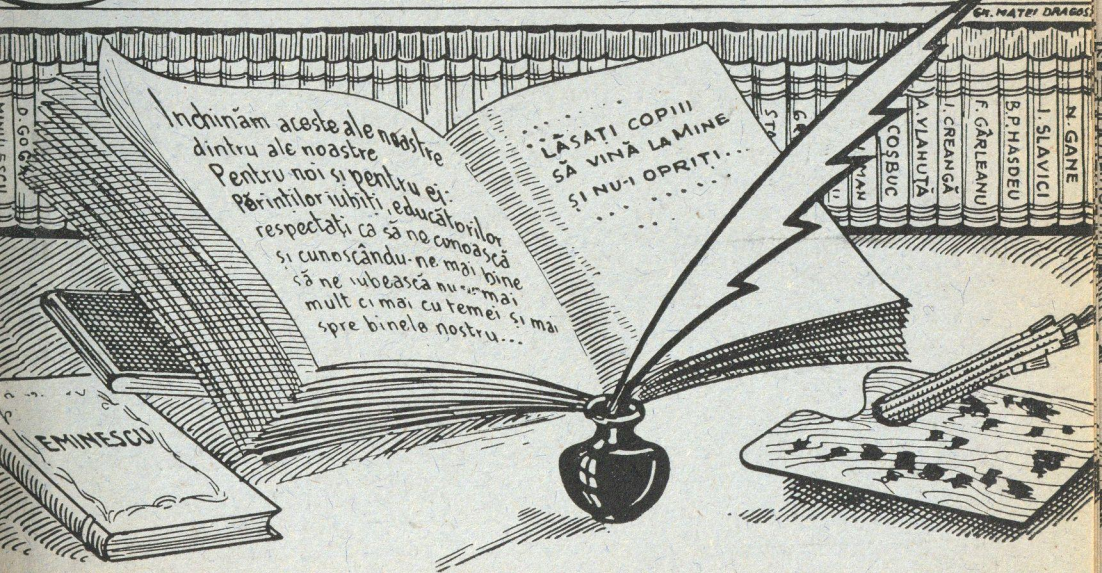
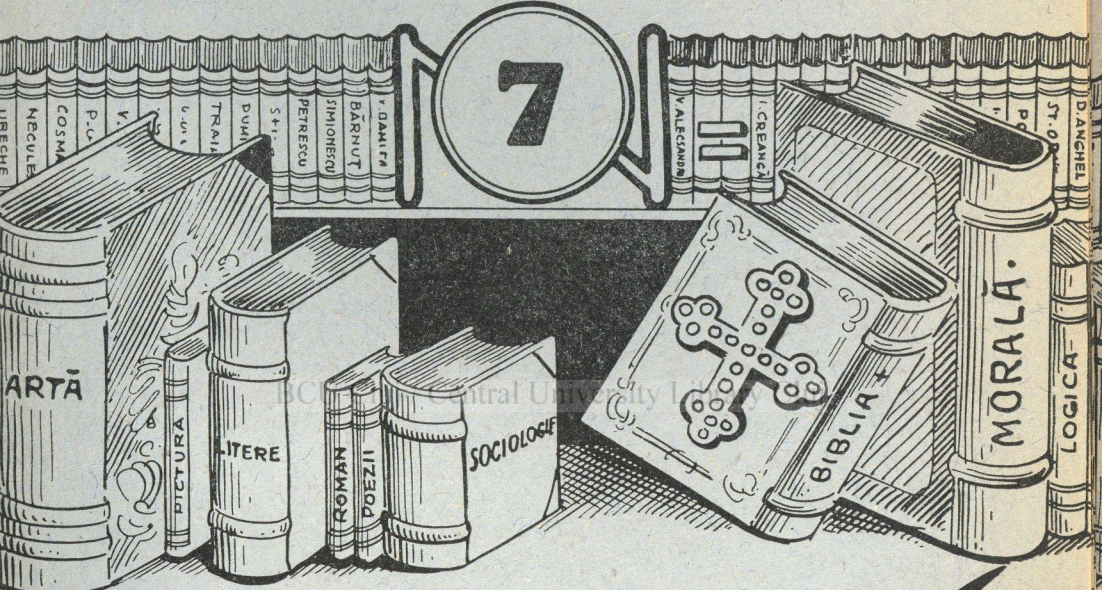

107

TARA VISURILOR NOASTRE

ORADEA - TIMIȘOARA

... ..
 Cu vesele glasuri de tinere firi
 Cuprinși de-amintirea străbunei mării
 Spre soare ni-e gândul și mergem
 spre el
 Lumina ni-e ținta și binele țel
 Trăiască-ne țara și neamul.
 „Imnul studenților“

Cu dreapta 'nălțată spre Tatăl de sus
 Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au
 spus :
 Unire 'ntre frați și pe Domn să-l
 iubim
 Și altarul de jert'al națiunii să fim
 Și sufletul neamului nostru.

... ..
 GHEORGHE COȘBUC

CUPRINSUL:

Dr. Vasile Lazarescu, episcopul

<i>Timișorii :</i>	Ogorul Sufletelor	1
<i>Vucu Mihail</i>	Țara Vișurilor noastre	3
<i>Mihai Molnar</i>	Sonet	4
<i>A. C.</i>	„Țara Vișurilor noastre“	5
<i>Nana</i>	Cântecul apelor	5
<i>Viorica Ofelia</i>	Minciuna unei veri	7
<i>Liviu Olaru</i>	Epigramă	7
<i>Nunu</i>	Epigramă	8
<i>Liviu Olaru</i>	Epigrame	8
<i>Ioana I. Șeitan</i>	Vara	9
<i>Elena Nicolau</i>	Sătucul meu de lângă Prut	11
<i>Maia Bistra</i>	Alegorie	11
<i>Dan Radu Ionescu</i>	Prolog	13
<i>Mircea Bena</i>	Prima zi de viață	14
<i>Toa</i>	Vânt pribeag	18
<i>I. Cernăianu</i>	Fulger de neguri	19
<i>Ionifă Bufta</i>	Oglindită	19
<i>C. Miu-Lerca.</i>	Melci-Cucumelci	20
<i>Prof. Augustin Cosma</i>	Tineretă creștinească	21
<i>G. Tobiasș</i>	Didona	28
<i>Gh C.</i>	Sensibilitate, artă, talent	30
<i>Dorin Fulea</i>	Melancolie	37
<i>Gheorghe Cosma</i>	Avram Iancu	37
<i>G Tobiasș</i>	Isus umblă pe valuri	38
<i>A. C.</i>	T. Roșu : C. Pavel, Insemnări și incipții bihorene	39
<i>Mircea Bena</i>	Războiul sfânt, recenzie	40

Tara Visurilor Noastre

Anul VI.

Septembrie 1942

No. 7

Revistă literară pentru tineret. Apare lunar, afară de lunile de vacanță sub conducerea prof. Augustin Cosma, Timișoara III., Vadul Călugăreni No. 2

Ogorul sufletelor

Toamna este anotimpul culesului de roade, dar și al însă-mântărilor cu nădejde. Abia și-a scuturat bogatul lan roadele sale în jitnița harnicului gospodar și iată-l, din nou brăzdat, gata să primească, în sânul său roditor de belșug, sămânța nouă.

Ca niște lanuri pline cu rod de lumină sufletească îi sunt obștei și vieții publice românești și școalele noastre de toate gradele. În fiecare vară ele își dau, ca și holdele, roadele lor, trimițând în invălmășala luptei ce Româniilor de bine, grupați în jurul Tronului și al Oastei Țării, o duc pentru reintregirea și prosperitatea patriei - ca într'o jitnița a binelui și înălțării Neamului - sufletele tinere, luminate și entusiaste gata de muncă și de jertfă pentru binele oastei românești de pretutindeni

Iar când vine toamna, ele își deschid din nou porțile și ca brazdele unui ogor proaspăt scormonit de fierul plugului, stau gata să primească în sânul lor sămânța nouă: noui generații de școlari, trimise de părinții lor cu nădejde - ca o sămânță aruncată în ogor proaspăt - răscolit - să crească, și să aducă rod de folos Neamului și Țării, la lumina și căldura, ca a soarelui, a minții și inimii dascălilor lor.

Dintre acești dascăli, cel puțin în cadrul învățământului de grad primar și secundar, fac parte ca reprezentanți ai Bisericii, chemată să-și dea și ea concursul la instruirea și modelarea sufletului credincioșilor ei de mâine și preoții profesori de religie. Ei sunt chemați să sporească măsura căldurii mișcătoare de inimi în învățământ acolo, unde prevalența luminii unui intelectulism excesiv ar putea cărca dezvoltarea armonică a sufletului tiner, al elevilor.

La rezolvirea acestei probleme educative nu se poate însă, ajunge numai cu ajutorul mijloacelor ce i le pune la îndemâna preotului-profesor, mai mult sau mai puțin, școala ca : lecții (ore) de religie, exortații și constrângerea elevilor de a cerceta biserica etc.

Pe lângă aceasta preotul-profesor de religie trebuie să săvârșească între elevii săi o adevărată opera de pastorație individuală.

Și iată cam ce ar trebui și ar putea să facă în această direcție, preoții noștri profesori de religie, acum la începutul unui nou an școlar :

Pentru îndrumarea sănătoasă a vieții religioase morale și deci pentru atingerea idealului unei educații pe cât posibil de săvârșite a acelor școlari cari cercetează școala din casă părintească, din familie preotul profesor de religie, de acord cu și susținut de directorul școlii și profesorul diriginte al clasei respective, să ia legătură cu capul familiei școlariului, pentru ca, pe cât posibil, în înțelegere cu aceasta să i se poată crea elevului chiar în familia din care face parte, condițiile favorabile unei cât mai intense vieți religioase-morale.

Iar cât privește pe elevii cari vin dela țară la oraș și cari dau, pe cât știm, grosul contingentului de elevi al tuturor claselor din școlile secundare, o chestiune foarte importantă dela rezolvirea norocoasă a căreia depinde în mare parte buna educație ce trebuie să li se dea acestor elevi, este *chestiunea gazdelor*, la care aceștia sunt încartiruiți pentru timpul lor de școlaritate.

Este știut că populația orașelor noastre este și azi în mare parte streină de neamul și legea noastră. De asemenea se știe că părinții elevilor dela țară, în foarte multe cazuri, sunt gata, din considerații utilitare, să-și așeze copiii oriunde, pentruca sarcina întreținerii lor la școala dela oraș să fie cât mai ușoară. Ajunși astfel, fără vina lor, în familii străine, sau otrăvite de diferite curente vrăjmașe credinței religioase creștine, sufletul acestor elevi, copii dela țară, nu va putea rămâne nerăvășit de spiritul fie iredent, antiromânesc, fie subversiv, ateu, antireligios, sau anticreștin al mediului familiar în care ei își petrec viața lor înafară de școală.

Pentruca în educația acestor elevi veniți dela țară să se poată ajunge la rezultate cât mai bune, preotul profesor de religie, de acord cu conducerea școlii și luând înțelegere și cu preotul satului din care vine elevul și care cunoaște condițiile în cari s'a dezvoltat viața religioasă morală a elevului până a nu veni la oraș, să

poarte, pe cât posibil, grijă ca toți elevii veniți dela țară la școala din oraș să fie așezați în gazdă la familii românești, cinstite și religioase, sau - întrucât sunt - în internate, în cari vieța lor religioasă morală să se poată desfășura și desvolta în condițiuni favorabile și sub supravegherea școlii, mai bine zis a părintelui profesor de religie.

Iar dacă pe lângă toate acestea părintele profesor ar ști, ar putea și ar vrea să mai controleze - de acord cu dirigintele clasei și directorul școlii - și societatea în care se învârt elevii săi în afară de școală și familie, distracțiile și, îndeosebi lectura lor, învățându-i să-și le aleagă și pe acestea așa ca dezvoltarea vieții lor religioase să nu sufere nimic de pe urma lor, profesorul nostru de religie și școala la care funcționează el ar uza de mijloace din cele mai alese pentru asigurarea unor frumoase rezultate ale strădaniilor sale educative.

De asemenea preocupări am dori să știm călăuziți pe toți profesorii noștri acum când le vin școlarii și începe un nou an de muncă în ogorul sufletului lor tineresc.

† VASILE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Țara Visurilor Noastre

Din țara cântecelor tu ne-ai răsărit
Cu zâmbetu-ți senin prin văi trecând ;
La noi de mult, privigherocare, ai poposit
Să cânti durerea 'n ceasul greu și sfânt...

În noaptea milenar' a unui neam - erou
Ai auzit cum liște'n hohot lung
Rădeau prin văi și munții noștri'n lung ecou,
Când ochii fulgerau blestem prelung...

Și Tu ne-ai înțeles... din aripi ai bătut
Și cântu-ți plin de-ale noastre vreri
În pieptul supt... și-atunci în viforul temut
Au răsărit nădejdi și mângăieri.

Și psalmu-ți blând răsună azi din prag în prag,
 În lung acord... și'n sufletul iluminat.
 Coboară seara'ncetul, visul cel mai drag
 Și-o lume știe cine i-a cântat.

VUCU MIHAIL
 L. Loga.

Sonet...

Visez că sunt în primăvară,
 Că teii toți au brațe pline
 Și-și cern plăcuta lor povară
 Pe drum, pe-alei, pe jos, pe mine...

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Că fluturii cu vântul zboară
 Prin sânul fiecărei floare
 Și 'ntodeauna când coboară
 Le fură câte-o sărutare...

În colțul cerului: abisul.
 Apune 'n dealul dela vie:
 Un soare de melancolie...

— — — — —
 Un vuet mă trezi din visul
 Alb-roz... ș'atuncea în grădină
 Plângea furtuna în surdină...

MIHAI MOLNAR
 L. „S. V.“ Beiuș

Țara Visurilor Noastre

Incepând un nou an de apariție ținem și aducem mulțumirile noastre părinților elevilor lic. „Loga“ cari au înțeles că e dreptul și datoria lor de-a pune în mână copiilor lor cartea bună și potrivită, merită a contribui la formarea sufletească a celor ce constitue unica avere a lor și a Țării: copiii; dar ne simțim plăcut îndemnați a ne exprima, în primul rând, mulțumirile noastre cele mai călduroase dlui dir. V. Mioc, fără de a cărui largă înțelegere și dragoste fața de copiii noștri și ai Neamului, nu era posibilă onoranta apariție în continuare a revistei noastre.

Li mulțumim rugându-l să aibă marea mângâiere de a se ști și simți printre puștii ce nu precupețesc nimic din ceea ce este și servește spre binele celor educarea cărora ne e datoria și cinstea noastră; însiruindu-se în rândul tot mai compact al celor ce simt necesitatea binecuvântată a apariției, „Ț. V. N.“ contribuind a crește, în sufletele celor încredințați grijii noastre, credința în frumusețea vieții biruitoare a lor și a neamului și nădejdea nesdruncinată a noastră a tuturor în

ȚARA VISURILOR NOASTRE (A. C.)

Cântecul apelor

Noi suntem ape 'nvolburate dela munte
 Ce ne-am născut în peșterile - adânci;
 În iureș trecut-am a veacurilor punte,
 Și-am sfărîmat în hohot mândre stânci.
 Ne-am zămislit odată cu pământul

Și i-am brazdat veștmântul roditor ;
 Ne-am înfrățit în cântece cu vântul,
 Și-am murmurat în viers amăgitor..

Din munte, prin pădurile vrăjite
 Ne-am azvârlit în clocot de cascade,
 Iar brazilor din crestele 'mpietrite
 Noi le-am furat măiestrele balade.
 Pe malul nostru dăltuit în piatră
 V'ați așezat *doi*, oamenii cei mici ;
 Ne-ați încleștat în aspra voastră vatră,
 Dar noi ne-am smuls din brați de pitici...

În drumul nostru fără de hotare
 Ne-am revărsat pe 'ntinsele câmpii ;
 Căci noi simțeam o tainică chemare,
 În glasul sfânt al rodniceilor glii...
 Pe-a noastre maluri s'au întins bogate
 Și aurite holdele de grâu ;
 Au răsărit în grabă albe sate...
 ...Noi le-am vrăjit în glasuri de pârâu..

Tot mai spre zări albastre și senine
 Agale apele ni le-am purtat ;
 Eram bătrâne... Și cu glasuri line
 Poveste veche noi am depănat.
 Iar zarea se lărgea în depărtare
 Și ne chemau aproape valuri albe...
 În cânt domol ne-am revărsat, fugare
 Ne-am înfrățit cu spumele în salbe.

De-asupra cer albastru ne-a cuprins
 Și în muget ne-am zbătut spre line maluri,
 Eram o mare 'ntinsă 'n necuprins,
 Dar *doi*, să stați voioși pe-a noastre valuri
 ...Am fost odată ape dela munte
 Ce ne-am născut din peșteri și din stânci ;
 În iureș trecut-am a veacurilor punte,
 Iar astăzi suntem mări cu ape - adânci...

NANA (L. C. S.)

Minciunea unei veri

Spre Mureș curge Târnavă bătrână,
ducând pe valuri șoapte de amor,
pe lângă tei visurilor stinse,
răpind balsamul ultimului dor.

Și pajistea vrăjită a frunzelor de aur,
ce toamna le așterne pe tristele alei,
ascunde o poveste de nimeni înțeleasă
sfârșită pe o bancă sub flamura de tei.

Na'i înțeles ce doruri se desprindeau pe liră,
Zimbeai mereu ca boarea celui din urmă vis,
Privirea-mi, ca o pânză a mării veșnic verde,
câta în depărtare o umbră în abis.

Și în privirea rece a dorurilor tale,
O altă față blondă se arăta mereu;
pe-a Târnavelor ape pluteau spre Mureș vise
stinghere de-ale mele și-ai sufletului meu.

Și vor pleca spre Mureș păreri și doruri multe
în amintirea acelor senine primăveri...
și va veni o toamnă, când te-ai întoarce iarăși,
dar te-a gonit durerea și minciuna unei veri.

VIORICA OȚELIA

Epigrama

Unui medic.

Ca să îți studieze boala
Te tot tae ca pe-un paiu...
El îți face pe savantul,
Iară tu... pe-un biet... cobaiu...

LIVIU OLARU

Acad. de artă Dramatică

*Drag necunoscut prieten,
Lasă-mi gâza
Vezi-ți muza.*

Intreită rugă pentru Liviu Olaru

(„Academia de Artă Dramatică“)

În susur de șoapte, în pace de noapte,
Înalțu-mi spre-Olimp rugămintea :

Neptun din mijlocul atâtor meduze
Trimeată-i corăbii cu muze.

Și Zeus împlinindu-mi dorința cea mare
Trimeată-i o muză cu sare

Iar Pluton din Hades Cerberul gonească
Pe muză de somn s'o păzească.

NUNU
liceul militar

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Epigrame

Unui epigramist care de un an
de zile mă amenință cu o epi-
gramă.

M'amenință de un an
C'o epigramă că mă'mpușcă.
Toate însă sunt în van...
Văd : mă latră... dar... nu mușcă...

Răspuns lui „Nunu“ pentru „In-
treită rugăciune“...

Cu întreita-ți rugăciune
Folos nu știu de mi-a rămas...
Ça mulțumire eu ți-oiu pune
Trei lumânări și-un... parastas...

Domnișoarei „Stela“... care a că-
zut la bacalaureat.

A căzut săraca fată
Și din viață-și face iad...
— „Nu te supăra Steluță,
Sunt și „Stele“ care... cad“...

Unui actor.

E talentat, băiat frumos,
O recunosc că n'am ce face.
De altfel a devenit celebru
In scenele in care... tace...

LIVIU OLARU

Acad. de Artă Dramatică

BCU Cluj Central University Library Cluj

Vara

E zăpușela lunii lui „Cuptor“. Soarele își trimite razele de aur cu o bunătațe părintească asupra fiului său: pământul.

Pe întreg câmpul, nici o țipenie de om, căci se apropie de amiază și oamenii nu mai lucrează.

Cerul e de un albastru palid din cauza dogoarei arzătoare. Nici măcar o adiere slabă.

Dealurile din zare par și ele turtite de căldură.

Pe drumul plin de colb, vine agale dela târg, un car cu boi. Țăranul pășește încet îndemnându-și juncanii cu câte-un „hăis“ spus cu lene. Bietele animale duc carul opintindu-se din greu pe picioarele dinapoi.

Țăranul e îmbrăcat cu niște pantaloni largi, cu cămașa albă scoasă pe deasupra și incins cu un chimir lat de piele, din care marginea unor hârtii unsuroase își scot capul, uitându-se parcă să vadă ce se petrece afară în căldură.

O pălărie de paie îi compectează îmbrăcămintea...

Pe o parte și pe alta a drumului se întinde câmpul acoperit cu

puținele lanuri galbene de grâu, rămase în urma neîmblânzitei seceri. Soarele e la amiazi. Omul se suie'n car, își ia dintr'un colț traista, din care scoate o roșie frumoasă ca para focului, un bulgăre galben de mămăligă, un castravete, o ceapă pântecoasă și începe să inbuce cu poftă. Pe urmă scoate sticla cu apă și potolindu-și setea se șterge cu mâneca cămășii. Își trece limba peste buze ca omul săturat. Se mai uită odată împrejur îndemnându-și boii. Apoi se culcă într'o rână în carul gol, punându-și brațul sub căpătâi și trăgându-și pălăria peste ochi. Înainte de a se culca își mai aruncă ultima oară, privitea prin ochiul spart al pălăriei, spre cerul fără pic de nor, apoi închizând ochii, se lasă dus în vraja unei lumi departe de a noastră.

Carul ajunge'n sat pe'nserate, printre lătrăturile câinilor ce ies în uliță și printre răsetele și strigătele copiilor cari tot nu se'ndură să lase jocul din drum, cu toate chemările repetate de mame sau de surorile mai mari, ce ies în prag dojenindu-i.

Blânzii boi se opresc singuri la poarta unei căsuțe mici dar curate, împrejmuită de un gard de nuiele, cu ferestruici mici la a căror geamuri se văd perdeluțe lucrute de mână, iar pe pervazu mușcate sângerânde. O ogradă mare imrejmuește căsuța albă ca spuma.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Țăranul trezit din reverie, se scoală chemând pe unul din copii să-i deschidă poarta mare a ogrăzii, pentru a putea intra.

Soarele apune după un deal, lăsând în urma lui o dără lungă și roșie de lumină care se stinge incet. Natura întregă se pregătește de culcare...

După ce își desjugă boii, țăranul intră în „șop“ unde primește din mâna nevastă ciorba și mămăliga. Se lasă moale pe lavița depe prispă uitându-se în sus murmurând parcă o rugăciune de mulțumită celui ATOT-PUTERNIC.

*
*
*

Incet răcoarea nopții se lasă, acoperind tot ce e viață...

Liniște... Greerii au început concertul noctrn în căpița de fân din ograda vecinului... Un foșnet de frunze și o boare răcoasă a vântului... Undeva departe, se aude un sunet prelung și jalnic de buciwm, pe urmă... nimic...

Toți s'au culcat în sat...

Doar vre-o bătrână își mai plânge fiul dus la cătănie...

Luna se înalță incet strălucitoare, înconjurată de marea ceată a micilor stele străjuind întunerecul...

IOANA I. ȘEITAN
cf. VII. Liceul Carmen-Sylva

Sătucul meu de lângă Prut

Mă poartă pașii iar spre tine
Sătucul meu de altădată
Locașul zilelor senine,
Ție-ți inchin viața toată.

Am colindat plaiuri străine
Am rătăcit ca frunza 'nvânt,
Și azi găsit-am doar ruine
Trecutu-mi este un cuvânt.

Și trec acum pe-același deal
Pe-același drum bătut de flori...
Nu mai aud glas de caval
Cum auzeam de-atâtea ori...

Doar teii suflă îngânând
Un cânt ce eu nu pot să-l leg,
De ce eu îi aud plângând
Și totuși eu nu-i înțeleg?

Sătucul meu cu atâta soare
Cu cărduri multe de cocori
De ce în nici-o sărbătoare
Nu se mai 'nvârt vesele hori?

Sătucul meu din vremuri bune
Mă strângi din nou la sânul tău...
De acum nimenea în lume
Nu-ți va mai face nici un rău.

Sătucul meu de lângă Prut
Cu miros de sulfine
Locaș în care-au petrecut
Copilării senine.

O! lasă-mă să mai trăesc
Copilăria mea...
...Dar după ce se pierde
Mai poți s'aprinzi o stea?

ELENA NICOLAU

Alegorie

Răspuns unui „răvaș”...

Au adormit castanii 'n poala lunii. Același castan, aceeași lună, amândoi bătrâni, dar așa de tineri în primăvara lor, așa de albi în noaptea de Maiu, că nu știi de-s albiți de bătrânețe, sau sunt în cea dintâi primăvară a copilăriei lor...

S'au logodit castanul și luna și-s uniți prin tinerețea veșniciei lor. N'au fost alături niciodată: o zeiță și un muritor? Totuși, se cunosc, sunt veșnic împreună. Ea-i trimite cunună de raze, el își

înaltă florile până la ea, candele pe un altar pe care nu l-a clădit nimeni, al cărui singur slujitor e iubirea.

— Vreți să știți cum s'au cunoscut? Vreți să știți care-i mai bătrân: castanul sau luna, sau poate vreți să știți când se vor întâlni?

Muritori ce sunteți! Pentru ce nu 'nțelegeți că nu-i nevoie să ai alături ca să iubești. Cu toate că sunt zeci, sute de albine ce roiesc doritoare de florile castanului, el le nesocotește: iubește luna. Cu toate că sunt zeci de nori în fiecare noapte în jurul lunii, ea-și bate foc de ei: își iubește castanul. Pentru ce râdeți? A! pentru că iubește doar pe castanul grădinei de peste drum?

Muritori ce sunteți!

Voi nu știți că în toată lumea există un singur castan și o singură lună? Voi nu-i vedeți?

Poate nici ei nu s'au văzut vreodată, se cred, se știu, se simt uniți.

— Ei taci, că-i prea mult! (? ...)

Sărmanii de Voi! Cum îi plâng pe toți acei incapabili să 'nțeleagă, pe cei legați de cele cinci simțuri, pe cei care trăesc pentru că așa le e scris...

Și cum, nu puteți înțelege?

Dar ce înțelegeți voi?

Degeaba vă lăudați cu erudiția: știți cine a fost Bachus, știți cine a fost Pythia, ființe pe care nu le-ați văzut niciodată, dar le cunoașteți povestea cu ochii 'nchiși - și nu sunteți capabili să vedeți dragostea lunii pentru un castan.

Credeți că au existat amândoi dela început? O, nu! Dar primul a știut că va veni celălalt și l-a așteptat. Și credeți că nu mai poate aștepta? S'au logodit și trebuie să fie neapărat de braț, pentru că așa cere vulgul.

Muritori ce sunteți!

Voi nu știți că naș le-a fost veșnicia și atunci când voi vă veți întoarce în lutul care v'a aruncat în forfota vieții, ei vor rămâne veșnic împreună. Poate nu se vor vedea nici atunci, dar vor ști că sunt aproape, că se vor iubi ca azi.

... Își scutură castanul somnu 'n poala lunii, ea-l mângăie, oarbă și superbă și trece printre nori departe, tot mai departe, cu brațe reci, cu sufletul luminat de candela castanului de peste drum...

PROLOG

la Șezătoarea „Țării visurilor noastre“

scris pentru Liviu Olariu de Dan Radu Ionescu

Imi dați voe ~ L. Olariu
Fără de pseudonim,
Căci de când scriu prin revistă
Am rămas tot anonim...

Și zadarnică mi-e truda
Între atâția literați,
Să ajung un X celebru
...unul dintre consacrați.

Căci nu-i pagină'n revistă
Fără nume ilustrante,
Fără versuri typ Arghezi
Și poeme à la Dante

Parcă germeul visării
S'a involburat frapant,
Toți elevii-s Minulescu
—Și elevele George Sand

Versuri scrise prin albume
Pentru nu știu care fată,
Simboliste ne'nțelese
Scrise pentru nici odată

Emagiste fără capăt,
Rime pline de secret
Cu ~ un cuvânt ce 'nchide'n sine
Meseria de poet.

Toate le găsiți... și'n ele
Tot elanul tinereții,
Tot ce ducem noi în suflet
Azi la porțile vieții.

Tot ce ne frământă mîntea,
Toate zările albastre
Ce ne chiamă'n spre tărîmul:
Țării visurilor noastre

O pleiadă fără seamăn
Sute de talente rare,
Se prezintă azi pe scenă
Cu comoara i fiecare.

Toți cu zămbetu'n privire
Vă vor da din viața lor
Tot ce-veșnic și lumină
Hrana năzuinților.

Vă vor da viață nouă
Pentru zodia ce vine,
Când din trăsnet și din sânge
Țării vor croi destine.

Când porniți ca o furtună
Copilașii bolții-albastre,
Vor clădi cu spada'n mână:
„Țara visurilor noastre“.

Prima zi de vieața

I.

Intr'o zi călduroasă de vară, în curtea unei gospodării dela țară, se născu o mică făptură. Venirea ei pe lume nu fu observată de nimeni. Nici chiar mama ei, musca, nu știa nimic. Știa cel mult că, vreo câtva timp înainte, depusese niște ouă în grămada de gunoi din spatele grajdului, unde îi spusese instinctul că ouăle i se vor desvolta și puii vor avea de mâncare.

Musculița se uită în jurul ei. Locul mișuna de semene cari sugeau cu nesaț sucule din gunoi. El însă nu-i era foame. Era curioasă să vadă meleagurile unde-și va petrece vieața.

Se duse în fața unei boabe de rouă lăsată de boarea dimineții pe frunza unei buruieni, și se privi să vadă cum e gătită. Privirea îi lunecă pe aripi. Ce fine erau! Ce frumoase culori făceau razele soarelui jucându-se în ele! Și le netezi dragăstos cu piciorușele dindărăt.

Dar trupul! Ce lucitoare erau platoșele care îl acopereau! Și piciorușele! Ce subțirele și pintenete erau.

Singur capul nu-i prea plăcea. Prea erau mari ochii, de credea că mereu e speriată. N'avea însă ce le face, și se mulțumi așa. Erau urîți, dar în câte părți putea să vadă cu ei, deodată!

Iși mai netezi odată aripile și-și frecă mulțumită mânuțele, apoi o porni la drum, în zbor. Făcu vreo câteva ocoluri pe deasupra gunoiului, și când se simți tare și încrezătoare în puterile ei, intră prin poarta larg deschisă în șură. Găsi acolo carul, trăsura și câteva unelte agricole de ale gospodarului. Se odihni puțin pe loitră și pe urmă plecă mai departe. În șură nimic n'o imteresa. Nu era nimic de mâncare, deci nimic folositor.

Trecu în curtea din față. Insfârșit, iată și ceva mișcându-se.

Se îndreptă într'acolo și ateriză pe botul umed al lui Haiduc, dulăul păzitor. Se 'nvărti puțin pe loc, apoi curiozitatea o îndemnă să intre în cvalitatea îngustă și întunecoasă a unei nări. Așa pătrunsese acolo, când tot capul câinelui fu zguduit de cutremurul unui strănut și o rafală de vânt ieșită prin tunelul nării aruncă pe musculiță câtcolo.

Trezită din zăpăceala primei clipe, se încăpățină să se întoarcă la câine. Voia tocmai să se așeze din nou, când văzu capul du-

lăului aruncându-se înainte, și colții lui clempăniră foarte, foarte aproape de ea.

— Ah! ce neprietenos e animalul ăsta, și musculița se îndepărtă îmbufnată, în zumzetul ușor al motorășului din aripile sale.

II.

Cârma destinului îndreptă pe mica ființă spre casa gospodărilor.

Sfidând treptele, trecu în zbor balustrada cerdacului, și intră într'o odaie.

Acolo văzu pentru prima dată două exemplare ale speciei omenești.

Erau abea niște pui, unul de vreo șapte anișori, celalt în leagăn.

Desigur că musculița nu-ți putu da seama de toate acestea. Ii văzu doar că mișcă și fu curioasă de-a cunoaște și prietenia noilor întâlniți în drumul pentru cunoașterea vieții.

Ateriză dar pe fața celui din leagăn. La început nu se întâmplă nimic. Necăjită că nu i se dădea nici o atenție, începu să se plimbe, ba chiar să alerge pe pielea copilășului. Acum, acesta scânci dând din mâini și din picioare.

Frățiorul lui, alarmat, veni îndată și-și dete seama de ce e vorba. Alungă musca, dar aceasta, infuriată de acest atac, se îndreptă spre atacator și se așeză pe piciorul lui. Ce plăcere îi făcea să se joace cu copilul? Băgase de seamă că plimbarea ei îl întârătă și de aceea se 'nvârtea cât mai mult pe piciorul lui. Aștepta până când palma repezită să o strivească era aproape de ea și atunci o zbughea, iar palma se izbea pe locul unde stătuse ea cu o clipă mai înainte.

Dela o vreme, obosită de acest joc, cobori pe masă. Ah ce de bunătați erau acolo! Firimituri de pâine, o picătură de lapte, puțină marmeladă și, ce minune, chiar și o firimitură de zahăr.

Infometată de lungă călătorie pe care o făcuse, începu să mănânce cu poftă. Pentru prima dată în vieța ei avu ocazie să se servească de trompă. Era atât de absorbită de acest fapt, încât nu băgă de seamă că fusese observată de dușmanul său, puiul cel mare de om. Acesta se apropie hoștește pe la spate, făcu mâna căuș și printr'o mișcare repede, razantă, prinse musculița înăuntru. Cu ce satisfacție simțea cum se zbate în pumnul închis, prizoniera disperată. Așteptă până când nu mai mișcă nimic. Atunci, crezând că prinsă amețise sau își pierduse puterile, deschise puțin

câte puțin pumnul, ca să o vadă. Când musca zări raza de lumină pătrunsă în închisoarea ei, jucă ultima carte, arâncându-se prin deschizătură și băiatul luat prin surprindere, nu putu s'o împie-dece să fugă.

Plină încă de spaima morții care trecuse pe lângă, ea, vru să scape cât mai curând din locuința acestor dușmani pe cari i-ar fi vrut prietini.

Văzând luminile din ușă și din ferestre, se repezi spre ele. Tot avântul și dorul de libertate i se sfârmă însă în izbitura de sticla ferestrei, care o trimise amețită și făcută mototol, pe podeaua camerii.

Desmetecită, nu mai înțelegea nimic. Doar tot prin raze de lumină fugise și din pumnul băiatului și nu i se întâmplase nimic. Ș'aceea era abea o gaură mică, pe când, cogeamite fereastra...

Hotărit! multe mai avea de învățat pe drumul vieții.

Mai încercă de câteva ori să treacă prin geam, dar cu mai puțin avânt, apoi se resemnă și porni la colindat pe lângă pereți. Dădu peste o deschizătură largă prin care trecu în camera de alimente. Aici nu găsi nici un om dar atenția îi fu atrasă de o mulțime de sticle și borcane, înșirate pe stelaj. Cu toate repetatele încercări de a pătrunde în vreunui, nu isbuti să ajungă la lucrurile dinăuntru, cari tare bune trebuie să fi fost de vreme ce erau atât de păzite. Trebui să se mulțumească până la urmă cu laptele dintr'un vas pus jos, la rece. Chiar și la acest lapte era greu să ajungi, fiindcă dela buza vasului până la suprafața lui mai era o bucățică de loc lunecos și abrupt ca marginea unei prăpăstii, iar musca săraca nu era alpinistă și nici frânghie de soborit n'avea.

Alergă de câteva ori împrejurul vasului, în speranță că doar va găsi un loc prielnic, dar până la urmă, din goana ei, nu izbuti decât să cadă în vas.

Disperarea o cuprinse din nou, dar observă curând că mișcând din mâini și din picioare, n'junge decât la oboseală, așa că așteptă să-i vină din altă parte salvarea, căci primejdie de scufundare nu era.

După mai multe ceasuri de așteptare, salvatoarea se ivi în persoana țărăncii gospodine, intoarsă dela câmp. Intrată în cămară, văzu situația disperată a intrusei și cu ajutorul unei lingurițe o scoase afară, aruncând-o cu scârbă, tocmai pe pârcanul ferestrei.

Câteva raze de soare îi uscară laptele de pe ea și putu înfine să iasă în curte, prin fereastra cămării, deschisă pentru aerisire.

Nebună de bucurie că era iar liberă, se distra puţin, necăjindu-l pe Haiduc, apoi trecu prin şură şi se pierdu în imensitatea grădinii, unde se putu simţi la largul ei şi se crezu departe de duşmani.

III.

Zbura, zbura mereu, minunându-se tot timpul de frumuseţile grandioase din jur şi tocmai îşi făcea planuri de viitor şi se hotărîse să nu mai plece de acolo căci găsisese destule bunătăţi de mâncare din care s'ar fi putut înfrupta ani de-a rândul, când fu trezită din visarea ei de izbăvire cu o plasă din fire subţirele şi nevăzute. Nu se lovise ca de sticla ferestrei, dar nici nu căzuse jos, ci rămăsese lipită şi incurcată între fire. Se zbătea din toate puterile să scape, şi chiar izbutise să rupă câteva firişoare, dar i se lipeau de picioare şi în curând nu mai putu să le mişte. Atunci începu adevărata groază, deoarece apărură stăpânul plasei, un paiangeni urît, cu picioare lungi şi subţiri şi cu un trup uriaş, foarte disproporţionat cu capul, care nu era decât ochi şi fălci, fălci îngrozitoare pe care le mişca ameninţător în timp ce se apropia de musculiţa.

Aceasta îşi aştepta sfârşitul, dar chinul mai trebuia să dureze până când monstrul îşi învăluia victima cu un nou rând de fire, măcinând mereu din fălci şi privind-o atent cu ochii lui cei mici şi răutăcioşi, să vadă unde sunt locurile cari trebuie să întărească.

Dece Doamne mai are crucea ceea pe spate, dacă e aşa de rău şi crud?

Atât erau amândoi de absorbiţi de groază şi lucru, încât nu observară apropierea unei fetiţe de vreo opt ani care privea curioasă la ei.

Poate că n'ar fi înţeles munca paiangeniului dacă musca n'ar fi încercat încă odată să scape, de altfel fără folos.

Atunci, la strigătul de ajutor al zumzetului disperat, fetiţa fu cuprinsă de milă pentru mica victimă şi strică pânza scoţând musculiţa, în timp ce paiangeniul, fugit la adăpostul frunzelor, ţipa şi blestema pe noua venită, care îi stricase casa şi-l lăsase flămând.

Fetiţa duse câţva timp musca în mână, apoi atenţia îi fu atrasă în altă parte şi salvata fu lăsată să cadă în mijlocul potecii.

Nu fără greutate se scapă de firele cari o mai învăluiau, iar pe urmă zbură spre casă, în apropierea căreia ştia că e locul ei de naştere.

Ce fericită era când se văzu din nou deasupra gunoiului.
Pe un fir de pai se întâlni cu o muscă bătrână careia îi povesti întâmplările prin care trecuse.

Musca o povătuî îndelung desvelindu-i multe din tainele vieții, pe cari le cunoaștea din experiență, apoi, fiindcă musculița îi mărturisise că e moartă de oboseală, o îndemnă să intre într'o crăpătură din peretele coșcovit.

Acolo, în întuneric, musculița putu cugeta liniștită asupra învățăturilor câștigate în prima zi de viață, din care trebuia să rețină că lăcomia și curiozitatea nu sunt întotdeauna plăcute și mai ales că dușmanii o pândeau din toate părțile, deci trebuia să aibă mereu ochii 'n patru... sau... pe limba muștelor, în patru sute!

MIRCEA I. BENA

V. b. Loga.

BCU Cluj Vânt pribeag Cluj

Să-mi iei cu tine, vântule pribeag,
Durerile și nenorocul meu.
Cum mai ieri-mi luași un vis ce mi-a fost drag,
Și mi l-ai dus departe tot mereu.

Să-mi iei durerea toată și s'o duci
În lung și'n lat în lumea'ntreagă
S'o cânte frunzele moarte de nuci,
Ca toți s'o-audă și nimeni să n'o'nțealegă.

Vânt pribeag ce șuieri pe cărare
Fugind nebun în noapte târziu,
Și inima mi-o du în lumea mare
Căci nici să plâng eu nu mai știu.

TOA

cl. V. L. Iulia Hașdeu Lugoj

Fulger de neguri

*Stânci de cer, frânturi de șoapte
Cruci de neguri adormite,
Gânduri mari svârlite'n noapte
Năzuințe răsfrîgnite*

*Toate țipetele mute
Ce s'au stîns în legea firii
S'au redeșteptat pierdute,
Din abis cerând sfârșirii
Demonul, iubitul frate
Din genuni de ape moarte,
Din adâncuri sfărîmate, -
Peste viață să mă poarte...*

*Să mă ducă'n vis de seară
Prin hotarele uitate,
Între lumânări de ceară
În dulcea singurătate*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. CERNĂIANU
cl. VII. Lic. Milit.

Oglindită...

Oglindită'n unda apei
Îți vezi chipul tău de zână,
Îți vezi buza tremurândă
Când izvoarele te'ngână.

Părul tău bălai ca luna
În șuvițe se respiră,
Oglindită'n unda apei,
Apa chipul ți-l admiră

Oglindită'n unda apei
Privești două pietre rare,
Într'un strop senin de apă
Ochii-ți s mărgăritare.

Izvorașu'n sus te cheamă
Cu un murmur rugător,
Ca să-ți oglindești în undă-i
Chipul tău fermecător.

Când pe mal te 'ntorci acasă
Izvorașul iar te'ngână,
Oglindită'n unda apei
Îți vezi chipul tău de zână.

IONIȚĂ BUFTEA, elev
L. C. Timișoara

Melci-Cucumelci

Crude frunze ude 'n sălci,
plouă 'n rouă cucumelci, -
melci cu zorile'n cornițe,
printre flori de romonițe,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și pe-aici, printre urzici,
pe urme de licurici,
își cară săinuțele -
și 'n spate, căsuțele.

Melci, melci, cucumelci,
din borugă de sub sălci,
vin, pe-a razelor cărare,
lin pe lina ierbii mare,

Cu cornițele-amândouă,
printre strugurii de rouă -
și din cupa florilor,
beau lumina zorilor.

*Din volumul „Băute“ sub tipar
Pentru revista dlui prof. Coșma:
„Tara Visurilor Noastre,”*

C. MIU-LERCA.

Tinereță creștinească

Firul care unește singuratecele momente ale vieții individuale și colective - este țesut din rătăcire, nesiguranță și neputință ; dar mai ales din necunoștința și nerecunoștința acestei neputințe și consecvent, - din nemărginita încredere în propriile noastre puteri.

Pentru aceea istoria omului este plină de înălțări și dărâmări, efortări și năruiri, avântări și căderi - pe văile, unde avântul și credința noastră în noi și'n puterile noastre, seamănă florile nădejzii binelui, ca să răsară doar rod de frământare, de lacrimi, durere și sânge.

Să privim viața oricărui veac și să judecăm, dacă s'a învrednicit omenirea de atâta ură, câtă nu se mai poate zăgăzui în bietele suflete rătăciae și'n sfărtecatele trupuri omenești !

Dar oricât ura ar fi partea noastră de zestre pentru atâtea câte ne-am nevoit să îndurăm, - nevoiți suntem totuși să simțim, că nu ură, ci milă, nesfârșită milă trebuie să ne cuprindă de noi și de semenii noștri.

Milă mai mult pentru cele *pentru ce* suntem nevoiți să îndurăm, decât pentru cele îndurate ; milă pentru atât de des minșita credința noastră'n noi și'n puterile noastre.

Dacă a trebuit să se sbată veacuri și milenii, omenirea, ca să poată ieși din groapa desnădejzii ce și-o sapă tot mai adâncă, parcă tocmai prin efortările de-a ieși din ea, e pentru că numai așa a putut să ajungă la convingerea *neputinței* de a se mântui prin propriile sale puteri numai, care convingere să se prefacă în strigăt și în cerere de ajutor dela Cel ce poate să ajute și să mântuie.

Acestea pare să fie frământările ce au premers venirea tânărului bogat din evanghelie, la Mântuitorul, ca să-l întrebe : „Învățătorule bune, ce voiu face ca să am viața de veci.“

La o apropiere atât de smerită - în genunchi îl întreabă ; - la o chestiune atât de competent a o rezolvi Isus, - și nimeri altul, - răspunsul Mântuitorului pare surprinzător :

- „Ce-mi zici bun, bun e numai unul Dumnezeu.“

Parcă i-ar spune : Răspuns la întrebarea ce mi o pui tu mie, nu-ți poate da decât numai unul Dumnezeu. Te-ai convins tu din faptele mele, pe care nu le poate face om muritor și din cuvîn-

tele-mi, în neputință de a le grăi gura omenească, că-ți pot dau
Eu răspuns frământărilor ce ți-au dat cuvânt întrebării ce mi-a
pus-o, căzându-mi în genunchi ca unui Dumnezeu?

Dar tânărul nu înțelege nimic din cuvintele de aparentă
respingere a lui Isus. Nu răspunde nimic.

Ingenunchierea lui nu era închinare, ci doar o captare de
bunăvoință pentru sine: Îi spune: „Învățătorule bun“ ca însuși
să fie socotit și cinstit cu aceeași cinste-a „bunății“ atât de mă-
rinimos dăruită de el lui Isus! Se închină ca să i-se răspundă cu
închinare.

Așa că Isus văzând că nu poate să-l socotească *înălțat*, unde
se cocoțase, se coboară însuși la el:

~ Dacă vrei să intri în viață; ține poruncile!

Din întrebarea pe care o pune imediat tânărul lui Isus, se
vede tot *calculul* înainte scontat de tânăr, al întregii causerii cu
Mântuitorul. Căci altfel pentru ce să-l întrebe: „Care?“ Care po-
runci? Cunoștea el foarte bine *poruncile Legii*.

Dacă întreabă, e pentru că răspunsul, pe care-l calculase să-l
dea să fie mai cu efect. Numai mândria unui răspuns înainte for-
mulat îl putea face să se îmbătrânească pentru ca răspunsul să fie
mai grav mai ponderos; „Toate aceste le-am ținut *din tinerețele
mele*.“

Dar răspunsul lui Isus e răspunsul ce i-l dă lui *tânărului*:

Căci îi înșirue *doar* poruncile cele mai în nevoie de a le
călca tânărul, pentru *plinătatea tinereții din el*: greșelile, păca-
tele egoismului, ale plinătății de sine:

Ne naștem doar cu *putința* de a deveni ceea ce ne mândrim
a fi; adunând în noi, acumulând, ingrămădind și îmbogățindu-ne,
zi de zi, puțința de a ne simți tot mai mult oameni. Fiind creați
a birui și cuprinde necuprinsul, e natural să putem cuprinde atâtea
ce ne pot forma mândria închipuitei noastre bogății, încât de mân-
găierea dobândirii lor, să nu avem ochi, nici urechi, nici înțele-
legere pentru ceace este în afară de noi: dacă nu este al nostru,
dacă nu ne este posesiune, ori puțința de dispunere. E natural să
nu am, ca tinăr ce sunt, interes, decât pentru mine și al meu; și
să pot fi cu puțința considerare și înțelegere pentru ceace este
a altuia; pentru puțința și dreptul *lui* la viață:

Pentru aceea îi spune Isus tânărului: „Să nu ucizi, să nu
preacuryești, să nu furi să nu mărturisești strâmb“ poruncile a V,
VI și VII, VIII din Legea lui Moise. Călcarea cărora, pare atât

de naturală pentru cel ce nu se consideră decât pe sine; pentru cel care e plin doar de dreptul său la viață.

Căci ce face altceva cel ce ucide, preacurvește și fură, decât își „desăvârșește“ în sine viața, fără considerare la ceva, ori cineva în afară de sine? Iar „strâmb mărturisește“ împotriva altuia, tot cel ce nu vrea, ori nu poate să recunoască contribuția altuia și a altora la puțința lui de trăire și desăvârșire!

Tinerii, în primul rând, - dar toți suntem mai mult ai altora, decât ai noștri. *Ne naștem nimica având*, în afară de viața *ce o primim - și puțința* „de a crește în vârsta și înțelepciune“ prin truda, munca, grija și împărtășirea *altora*: părinți, frați, dascăli, preoți, contemporani, înaintași; cărora recunoștință le datorăm în măsura cunoașterii și recunoașterii marelui procent al trudei lor în devenirea a ceea ce ne mândrim.

A nu recunoaște este a deprecia, a scădea, a tăgădui valoarea celor ce le primim. Este „a mărturisi strâmb“ căci orice ne-recunoștință - pentru a putea fi și rămâne „justificată“, - răsare și crește pe drojdiile de calomnie și jurământ strâmb.

„Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta“, o adaugă Isus - *după* cele înșirate, tocmai fiindcă e considerată de Isus mai necesară ca să nu o uite ca să o poată împlini tânărul, fiindcă copiii și tinerii - în plinul mers al vieții spre desăvârșire situându-i starea și firea, - au fața sufletului întoarsă numai înainte; natural fiind să-și iubească copiii, când îi vor avea; dar părinților să le simtă doar lipsa, - când nu-i mai au.

Iar ultima porunca spusă de Isus e cea care cuprinde'n sine pe toate cele ce normează raporturile dintre noi și alții: „Să iubești pe aproapele *ca pe tine însuți*“.

Ce putea să-i mai răspundă, Isus, tânărului care se fălea: „Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele?“ Mai ales că ceea ce nesincer, încă și mai mult, decât cu câte se mândria: „Ce mi mai lipsește încă?“ Nici nu aștepta tânărul vreun răspuns, căci se credea desăvârșit.

- „De vrei să fii desăvârșit, mergi, *vinde averea ta și dă-o săracilor* și vei avea avere în ceriu *și vino după mine*. Iară tânărul auzind cuvântul s'a întristat pentru că avea avere multă. Iară Isus a zis ucenicilor săi: adevăr zic vouă că cu *anevoie va intra bogatul întru împărăția lui Dumnezeu*.

Oricine se poate mântui, în măsura ce se poate smeri, recunoscându-și neputința. A te smeri este a recunoaște că ai nevoie

de altul. Ori dacă tânăr smerit omeneste pare un non sens, bogat și smerit, pare chiar o contradicție în terminis, căci nimic ca tinerețea și bogăția nu-ți dă iluzia perfectă a puterii și a suficienței și justificarea mândriei tale. Iată pentru ce s'a depărtat tânărul întristat: *pentru mândria din el*; care e nutrită ori sprijinită de averea lui mare, și încunată de deplina lui tinerețe.

Atitudinea Mântuitorului - față de tânărul, - de treabă și curat de altfel, - dacă n'o privim cu ochi străbătuți de lumină creștină, - pare neînțeleasă, nejustificată; ori cum pare nedreaptă, în comparație cu atitudinea lui plină de înțelegere, de gingășie și dragoste față de *fiul rătăcit*: căruia, Tatăl, - îi iese întru întâmpinare, temându-se parcă, să nu se întoarcă înapoi de rușinea de a urca treptele casei Părintelui său, în starea, în care-l adusese mândria și ingratitudea: Il sărută, îl îmbracă în hainele cele mai frumoase, îi dă inelul ce-l constituie iarăși fiu și stăpân, și taie vițejul cel mai gras, chemându-și prietenii, ca împreună să se veselească de revenirea fiului, care pierdut a fost și s'a aflat. O primire atât de neobișnuit de sărbătorească, încât fratele mai mare a fiului rătăcit, - neavând de unde să măsoare durerea tatălui pentru pierderea fiului său, ca să-i poată înțelege bucuria regăsirii lui, - e atins neplăcut de izbucnirea acestei nestăpânite bucurii și nu poate să nu dea glas invidiei, care, ca orice invidie, n'ar putea nici să se nască, dacă nu s'ar socoti „justificată“.

- „Tată, eu tot cu tine sunt și nu mi-ai dat nici barăm un miel, nici o oală cu vin, ca să mănânc și să-mi petrec cu prietenii mei; iar când vine fiul asta al tău (nu-i zice frate) care și-a devesit toată averea cu netrebnice și netrebnicii, tu-i faci primire de nuntă și mare sărbătoare!“

Ce cuvinte să găsească tatăl, capabil *a-l face* pe frate să simte și durea și bucuria *Părintelui*? Nici nu încearcă. Ii spune totuși cuvinte, pe cari dacă le-ar putea înțelege *copilul*, s'ar putea constitui și frate înțelegător și fiu recunoscător.

- „Fiule toate *ale mele* ale tale sunt...“ și tu te plângi, - parc'ar vrea să continue, dacă ar avea cui, - că dintru „ale tale tale“ cheltuesc pentru bucuria revenirii fratelui tău. Nu vezi, fiule, că în aceeași osândă a nerecunoștinței ești ca și fratele tău - înainte de a se rătăci: considerând că sunt ale *voastre* cele ce *nici eu* nu le am *căștigat*, ci *primit* și moștenit doar...

Dar n'avea cui să-i spună tatăl: Că fiul său cel rătăcit s'a

aflat pe sine, înainte de a-și putea afla tatăl, tocmai și numai *după* ce-și fiindcă s'a *putut despoia* de balastul ce-l împiedica : averea ; pe care o considerase, - fără să fie - *a lui* ; și o cheltuise netrebnic și nevrednic ; putându-se smeri tocmai redus fiind, prin devesirea el, la ceea ce este : biet om în neputință de a fi, de a trăi și a se desăvârși, fără de dragostea celora, care e firesc să i-o dea, părinți fiindu-i.

Căci părăsind dragostea casei părintești, printre străini și cu străinii, risipind toată avuția sa - ce-o avea de acasă, - „vieuind în desmerdări : cheltuind el toate, fost-a foamete mare în aceea țară și el a început a se lipsi“. „Și a mers de s'a lipit lângă un locuitor din aceea țară și l-a trimis pe el la satul său să pască porcii. Și dorea să-și sature pântecele său din roșcovele ce le mâncau porci ; și nimeni nu-i da lui“.

Ne putem mira dacă : „venindu-și în sine a zis : câți argați are tată-meu se sature de pâine, iară eu pier de foame!“

Dragostea e care-l strunește : „Scula-mă-voiu și mă voiu duce la tatăl meu și-i voiu zice : Tată, greșit-am la ceriu și înainte ta, și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău ; fă-mă ca pe unul din argații tăi“.

Iată pentru ce : „încă departe fiind el, l-a văzut tatăl lui și i-s'a făcut milă, și alergând a căzut pe grumazii lui și l-a sărutat“. Iată pentru ce a zis slugilor sale : „aduce-ți haina cea dintâi și-l îmbrăcați și dați-i inel în mâna lui și încălțăminte în picioarele lui și aduceți vițelul cel mai gras de-l jungheați și mâncând să ne veselim ;

„*pentru*că fiul meu aceasta *mor* era și a *înviat* și *pierdut* era și s'a aflat.“

L-a ridicat și înălțat, fiindcă s'a pogorît și smerit să-și recunoască păcatul și neputința ; să-și vadă nerecunoștința și nevoița de a cere ajutor pentru a putea trăi și a se putea desăvârși :

Celui smerit, dragostea îi e necesară spre mântuire, dar celui mândru, celui plin de sine : îi servește doar spre peire.

Pentru aceea *aceiași dragoste* - a Părintelui - îi iese înainte îi cade pe grumazi și sărută pe cel ce s'a întors smerit și pocăit ; dar rezește pe cel plin de conștiința celor ce nu erau ale lui : ei dăruite îi erau : *averea* lui multă și *viața*, ce i-o făcea *simțită plinețea tinereții din el*.

Il scutură ca să-l trezească la realitate, ca să se vadă, să se simtă și racunoască : fiul al celor cari *l-au creiat, înzestrat și îm-*

bogătit, pe cel ce a fost împins în lume nimica aducând afară de *putința de a primi*, pentru a fi și a se desăvârși: pentru a nu-i putea fi firească altă stare sufletească și alt sentiment decât: *al smereniei și al grațitudinii*.

... - „Tată, dă-mi *partea ce mi se cade* din avuție“ - sunt cuvintele de *despărțire*, ale fiului de părintele ce i-a dat viața și puțința plinirii ei; ca numai *după* risipirea avuției să simtă toată amărăciunea greșelii de a fi pretins ceeace nu-i-se cădea și de-a fi risipit ce nu era a lui; necăstigându-o prin muncă și trudă.

Iată pentruce, în butul neaparenței, atitudinea lui Isus față de tânărul bogat, răsare din aceiași milă și dragoste nesfârșită a *Părintetui* față de copiii *Lui*: îl trezește la realitate ca să simtă viața, nu aparența ei; adevărul, oricât ar fi de crud, nu minciuna; oricât ar putea să apară de ispititoare.

- „*Ești bogat, curat și tânăr!*“ sunt gândurile Mântuitorului ce răsar din cuvintele lui. Dar bogăția dobândită, cu care tu te mândrești, e puțință de ușurare a vieții *tuturor*, nu numai a ta.

„*Ești curat*“. Nu să te mândrești, ci să mulțumești celor ce s’au trudit și frământat ca să te păstreze curat; și să te smerești de groaza neputinței de a păstra *tu*, când vei rămânea singur, ceeace grija și dragostea lor ți-au dat ca zestre a vieții tinerești: curățenia.

Ești tânăr. Și te fălești ca în posesiunea unei mari *bogății* știindu-te, fără să poți să-ți dai seama, neluminat de cei ce pot și trebuie să te lumineze: că tinerețea e doar o puțință de acumulare a tuturor îmbogățirilor vieții, pe cari ți le poate aduce *experiența*. Iar experiența e popas spre drumul: *bărbăției*.

Cum poți să dai ceva din tine și să te dai pe tine, când tu te depărtezi întristat, neputând să dai celor ce au nevoie, nici ceeace e în afară de tine; săracilor, avuția ta? Crezi că-ți poți umplea golătatea simțită cu ceeace nu poate face parte din tine?

Tinerețea adună și ia; bărbăția și maturitatea e, care dă și împărtășește.

Trebuie să fie plin rezervorul, de unde se nutrește izvorul, ca să curgă din el.

Dar omul când se umple de sine, se golește.

Nici nu se poate umplea, ca să curgă și pentru alții, decât de ceva mai mult decât sine, *altceva* decât sine.

Pentru aceea își încheie Mântuitorul, cuvintele de dragoste, față de tânăr: „Vino după mine“.

Vino după mine, adică urmează-mă. Fă ceea ce fac eu : Dăruiește te.

Acei tineri și numai acei tineri cari s'au umplut, de dragostea față de alții, din dragostea față de Dumnezeu; în măsura în care s'au umplut; sau mântuit și au devenit pilde și prilej de mântuire pentru semenii lor: dar aceia s'au jertfit pe sine nu pe alții; și-au cinstit și ocrotit pe cei din ocrotirea cărora și-au dobândit puțința vieții și desăvârșirea ei; nu i-au desprețuit, nici delăturat, ca pe „piedici“, din drumul desăvârșirii lor; ci tocmai i-au cinstit, pentru a putea trăi - cinstindu-i-mult și bine pe pământ.“

Cocorul cel bătrân e așezat în frunte de instinctul de conservare al cetei de cocori, în drumul lor spre țări ce le conservă ființa; căci experiența-i subconștientă îl face să meargă încet ca să poată ajunge sigur departe.

Tinerii sunt grăbiți; nu se împiedică de nici o experiență temperatoare a puterilor nestăpânite de avântul vieții pline. Tinerii pornesc din mândria de a se arăta *altfel*, de-a face *altceva*, *altcumva*, de a face *el*, nu *altul*, nici alții; nevoiți deci de atâtea ori să dărâme.

Cel ce prea să muncescă cu iolos, desăvârșește ceea ce au făcut alții, încadrându-se în șirul muncii înaintașilor săi.

Căci cei ce se simt îndemnați să aducă mereu întocmiri noi și le aruncă, nerumegate de vreme, în fața vieții oamenilor, dărămători sunt nevoiți să devină, oricât reformatori s'ar chema. Pentru aceea spune Isus despre sine și opera sa: creștinismul, față cu neisprăvita lege iudească: „N'am venit să stric iegea, ci s'o desăvârșesc.“

A creia - este a da și a te da, nu a primi și a lua.

Iată pentru ce toate frământările, rătăcirile, păcatele, ura și silniciile vieții, sunt rezultatul tinereții ce dă, fără să fi adunat; ce mântuie, fără să se fi mântuit; ce se pune pe sine *alături*, *chiar pe deasupra lui Cristos*, se îndumnezeiește, creindu-și iluzia atotputerniciei, din nesfârșirea molozului dărâmării; fără a recolta altceva, decât neliniște, jale, remușcare și umilire.

Tinerețea, curățenia și bogăția sufletească, sunt cuvinte de tovarășie firească, menite a întovărăși pe cel ce simțindu-și neputința, primește mereu improspătate puteri de biruință.

Tinerețea înseamnă credință și încredere, iar încrederea, ascultare și smerenie.

Însuși progresul e smerenie : căci cel ce nu se poate smeri, nu se poate adânci ; neputând scoate nimic din sine și din adevăr. Căci totul se scoate din adâncuri. La suprafețele sufletelor ca, și la ale apelor, sunt doar paiele ușoare și gunoaiile răscolite de furtunile creerii și de frământările progresului : pietrele curate ca și perlele, trebuie scoase din fundul adâncului.

Esti fânăr și vrei să fii desăvârșit ?

Ține poruncile, cinstește pe cei din truda cărora ai devenit ceea ce ești ; și crede și mărturisește că : „Nimeni nu poate pune alt fundament vieții, decât cel pus de Cel ce s'a coborît din cer pentru mântuirea noastră : Isus Hristos.“

Prof. AUGUSTIN COSMA

Didona

BCU Cluj / Central University Library Cluj
de G. TOBIAS

tragedie în trei episoade și un prolog

PERSOANELE :

<i>Didona</i>	<i>Regina Carthaginei</i>	<i>Eneea</i>
<i>Iarbas</i>		<i>Iulus</i>
<i>Ana</i>	<i>Sora Didonei</i>	<i>Chorus</i>
		<i>Umbra lui Siheu</i>

Ațiunea se petrece în Carthagina legendară, înainte de întemeierea Romei

„Cealaltă e femeia ce'n dragostea-i nebună cu zile-a vrut să moară călcându-și jurământul ce îl făcuse cenușei lui Siheu.“

Dante - Infernul - Cântul V.

PROLOGUS

Au ce sunt eu de vină, au ce sunt muritorii
Că'n largile hotare, a stăpânirii tale,
O, Joe, vremea naște dureri nebănuite
Chiar celor ce în cinste înaltă te ținură

Iertînd cu prisosință, pe marile altare
 Ori miei cu lâna moale, ori tauri lungi la coarne ;
 Eu zic că o putere reține de-opotrivă
 Și-apasă greu pe umeri, la fel cu Zeii.
 Venînd pe luminoasa, cărare spre Carthago
 Am auzit mulțimea, la porți și'n largi piețe,
 Vorbînd de cea frumoasă, la chip ca o zeiță,
 Regina Dido care, călcînd a țării lege,
 Inclînă slaba-i fire, spre Eneas Troianul !
 Destinul orb pîndește și ziua și clipita
 Cînd nouă ni se pare a fi trecut de pragul
 Eternelor necazuri !

* * *

Așa fiind — frumoasă Didonă — cine oare
 De vină e, că roabă ești unor negre patimi
 Ce au sălaș în pieptu-ți viteaz de altă dată !
 Regină azi — pe vremuri a lui Siceu soție
 Plecat-ai din cetatea binecuvîntată
 A Tyrului, cînd soțul dormea peste țărâna
 De sângele-i udată, furat de somnul morții !
 Ce crud îl ulciseră Pygmaleon ! Atuncea
 Ai tănuit în grabă odoarele sfințite
 Și scumpe de prin templul unde slujise soțul
 Și-alături de consortii cei câțiva ce voiră
 Ca să-ți urmeze pașii, tu ai luat cărarea
 Surghiunului spre țara Feniciei, în care
 Ceruși regelui Iarbas un loc de stabilire.
 El nu-ți dădu mai mare decît ar fi cuprinsul
 Ncînsemnat al pielei de bou pe care mintea
 Știu atît de bine să o meșterească
 Incât, tăind curele și'n urmă laolaltă
 Legându-le, cuprins-ai ținutul Cartaginei !

* * *

De-ași ști că zeii noștri mi-ar asculta cuvîntul
 Le-ași cere pentru dînsa mai multe decît mie
 Căci șovăe sărmana și'n ochi adoarme parcă
 A ei privire trează, decînd venînd la țarmuri
 Corăbiile repezi troene, fost-a dată
 Să-l vadă pe Eneas !

Și cine până astăzi putut-a să infrunte
Pe voinica zeiță, ce fără foc sau torțe
Aprinde'n piept văpae, ce anevoie moare?

* * *

O zei, dacă în taină, aveți și voi a plânge
Destine mult amare, dureri apăsătoare,
Vi-e dată'n schimb puterea să'mpodobiți ursita
Cu fapte îndrăznețe plăcute mult și nouă!
Dar noi, fără putere și fără altă armă
Ce-ar infrunta destinul, ne trecem de necazuri
Zâmbind arar când greul ne mai slăbește parcă
Plângând când slăbiciunea și moartea ne cuprinde.

Sensibilitate, suferință... artă, talent (de vorbă cu unii și cu toți, fragment.)

În intensa fierbere și obositoare alergătură a pregătirii șezătorii, din primăvară a revistei și rezolvirea frământărilor vieții, multe răspunsuri pe care am fi vrut să nu le dăm cu întârziere au rămas neînfăptuite pentru aceeași umilire a noastră de a nu le putea face pe toate câte buna intențiune ar vrea să le cuprindă.

Ținem totuși oricât de întârziat să răspundem în câteva cuvinte barem la ceea ce ni se pare nouă o întreagă problemă din acelea pentru a căror - nu rezolvire, ci îndrumare și liniștire se străduiește T. V. N. dela începutul activității ei. Rezolvirea rămâne - așa e firesc și numai așa e și rodnic - să și-o frământa mai departe cei în sufletul cărora a incolțit îndoiala și întrebarea. Căci numai cei pe cari i-a chinuit îndoiala, vor putea-o alunga, atunci când ea se ivește și în alții, căci niciodată un răspuns - o idee cât de abstractă, cum spune Maxim Gorky - nu va îmbrăca o haină mai bogată și mai plină de imagini, decât atunci, când e scos din suflet de frământare și suferință.

Iar suferința, durerea sufletească nu e ceva de care s'ar putea feri acei ce nu-și acoperă întrebările și frământările sufletului cu colbul nepăsării. Durerea este o imagină sensibilă a unor realități

exterioare: a frământărilor de adaptare, de înțelegere și mai ales de încercare de a-ți putea îndeplini rostul tău în lume, frământări trecute prin ascuțimea sensibilității, așa cum senzația luminii și a umbrei este imaginea vizuală a altor realități externe, trecute prin îmbinarea de întocmiri optice și nervi ai ochiului.

Deci existența durerii nu e legată numai de existența eului nostru, care conține suferința, și de a sensibilității care o primește fiind astfel oarecum organul ei receptiv. Mai există și factorul care provoacă suferința: poziția noastră față de realitățile exterioare, și nu numai ale celor exterioare, cum expeditiv le-am numit adineaori, ci și a multora interioare: fizico-psihologice, rămânând și ele totuși exterioare tendinței împlinirii rostului nostru suprem, pentru care am fost creați.

În fața permanenței acestei conștiințe, a rostului nostru, durerea nu mai e o simplă afectare... neplăcută a sensibilității noastre. Ea devine o consecință a luptei cu forțele ce încearcă să ne abată, un semn al existenței frământărilor: o *imagine*, - singura cale prin care pot pătrunde vibrațiile vieții în interiorul conștiinței noastre.

Or această *durere* nu răsună pe o singură strună, pe aceea a vaetului. Lupta sufletului nu se revarsă numai pe calea înțelegerii. Un zămbet de milă e o biruință tot atât de mare ca și o rugăciune; o mângâiere unui nenorocit te desleagă de pământ tot atât ca și o renunțare la multe bunuri, pentru ofrande cuvioase; iar o descurajare e o abdicare tot atât de mare ca și fuga rușinoasă. Această durere ia numele plânsului și a milei, a descurajării și a zămbetului, a geamătului fără lumină și a muncii plină de rostul ei; această durere ia numele întregii vieți și poate lua numele drumului nostru spre mântuire.

Această durere vibrează pe toate strunele sufletului, sau poate - cum a zis Alfred de Musset - toate acestea vibrează pe singură coardă pe care o are sensibilitatea; aceea a durerii. Imaginile ce trec prin ascuțimea sensibilității sunt aceleași, în starea lor pură, indiferent că le provoacă o ciocnire, ori o mângâiere. Sentimentul cu care te copleșește o amintire din trecut - desprinsă de materialul imediatului - fie ea dureroasă sau senină, este aceeași melancolie, ecou de durere strunită. După ce ai închis ochii, toate realitățile exterioare îți rămân în același fel: până și pervazurile negre ale ferestrei, rămân ca niște dungii roșii de *lumină*, singura imagine pe care o are ochiul.

Această durere, numai atunci când

„dragostea a luat harpa vieții și pișcă toate coardele cu putere,

„la atingerea degetelor ei magice, coarda egoismului se rupe,”

după cum spun poemele lui Thomson - numai atunci această durere nu mai face să vibreze coarda „afectării... neplăcute“ a sensibilității, care - nu ne dăm seama - este coarda egoismului nestăpânit din nici unul din noi.

Nu e deci o *măhnire* durerea, ci e un *semn* al biruinței noastre viitoare. Semnul singurului element al biruinței, care ne e dat nouă, acela al *voinței* și a strădaniei noastre de a învinge, - căci *putința* ei e legată de atâtea lucruri neînțelese nouă. Nu e deci o întristare suferința, ci e, așa cum a înțeles-o același Musset : „la bonne douleur“!

Nici sensibilitatea nu mai poate fi, deci, văzută ca o „cauză imediată“ a durerii, ci, prin însăși definiția ei, ca cea mai sensibilă, dacă nu singura sentinela a sufletului. Sentinela pe care fiecare o are în măsura în care îi sunt croite și puterile de a putea face față luptelor, îndoielilor, sbuciumărilor și frământărilor pe care ea le semnaleză. Cu cât sensibilitatea e mai ascuțită, cu atât strigătele ei de primejdie sunt mai pătrunzătoare și mai dese, cu atât povara ei e mai mare, însă tot cu atât trezirea sufletului neînvins e mai mare și flacăra luptelor îl desparte mai mult de șgura ce-i întunecă strălucirea; cu atât e mai în frunte în spintecarea șuvoiului vieții ce ia cu ea înapoi, în îos, pe cei ce nu luptă și-și închid pleoapa și a puținței sensibilității ce o mai au, lăsându-se duși, târați, culcați strigând orbi: „Unde e *lupta* vieții, nebunilor, unde e greutatea ei?, voi ce vă clătinați mereu sub loviturile ei și sângeați! Veniți cu noi care stăm sigur și nu ne clătinăm... Nu umblați după himere, ci trântiți-vă alături de noi în glodul de unde nu veți mai cădea...!“

Sensibilitatea e însă o povară care se tot adună și ne-ar copleși de la o vreme dacă nu și-ar găsi porțița de scăpare și de descărcare, dacă nu s'ar revărsa căutând mănăgieri, în dragoste și faptele ei, sau în întruchipările prin care o descătușem și îi deschidem larg porțile sufletului ca să iasă iar în iume, trăind viața proprie în forme în cari au frământat-o degetele ori dalta, sau în linii și culori scăpate din neastâmpărul penelului, ori în versuri și gânduri împletite de neliniștea condeului.

Acesta este izvorul creației artistului din om: prea bogata

Nici sensibilitatea nu mai poate fi, deci, văzută ca o „carnă imediată“ a durerii, ci, prin însăși definiția ei, cea mai sensibilă, dacă nu singura sentinela a sufletului. Sentinela pe care fiecare o are în măsura în care îi sunt croite și puterile de a putea face față luptelor, indoețiilor, sbuciumărilor și frământărilor pe care ea le semnaleză. Cu cât sensibilitatea e mai ascuțită, cu atât strigătele ei de primejdie sunt mai pătrunzătoare și mai dese, cu atât povara ei e mai mare, însă tot cu atât trezirea sufletului ne-înving e și mai mare și flacăra luptelor îl desparte mai mult de sursa ce-i întunecă strălucirea; cu atât e mai în frunte în spintecarea șuvoiului vieții ce ia cu ea înapoi, în jos, pe cei ce nu luptă și-și închid ploepa și a putinței sensibilității ce o mai au, lăsându-se duși, târați, culcați strigând: „Unde e lupta vieții, nebunilor, unde e greutatea ei, ? voi ce vă clătinați mereu și sub loviturile ei sângerate! Veniți cu noi care stăm siguri și nu ne clătinăm... Nu umblați după himere, ci trântiți-vă alături de noi în glodul de unde nu veți mai cădea...!“

Sensibilitatea e însă o povară care se tot adună și ne-ar copleși de la o vreme dacă nu și-ar găsi porțița de scăpare și de descărcare, dacă nu s'ar revărsa căutând mângâiere, în dragoste și faptele ei, sau în întruchipările prin care o descătușem și îi deschidem larg porțile sufletului ca să iasă iar în lume, trăind viață proprie în forme în care au frământat-o degetele ori dalta, sau în linii și culori scăpate din neastâmpărul penelului, ori în versuri și gânduri impletite de neliniștea condeului,

Acesta este izvorul creației artistului din om: prea bogata sensibilitate care își cere descărcare și alinare, ca să nu înăbușe sufletul sub prea marea lui povară:

„Eu nu cânt că știu cânta,

Ci-mi astâmpăr inima,“

cum spune poetul țaran. Perla nu se naște decât din sudoarea sensibilității scoicii care simte prea puternic firul de nisip abia vizibil de sub cochilia carapacei sale...

Poezia la un poet, creația la un artist, nu e deci singura și întreaga justificare a existenței lui, nici ca scop, nici ca rezultat, ci doar o parte - probabii esențială - a ființei lui: un surplus al vitalității lui, al sensibilității, a bunătații, a frumosului dintrânsul. Și asta e evident și chiar prin faptul că un adevărat poet și creator niciodată nu e mulțumit, când acordă atenție creației sale, de ceea ce a dat: e aceasta o conștiință a mult mai înaltei valori

ce încă zace în el. Niciodată un adevărat artist, pentru a-și caracteriza la superlativ vre-una dintre creațiile sale, nu spune, decât prin vre-un lapsus: „Am dat tot ce am *avut* mai bun,” ci cel mult „Am dat tot ce *am putut da* mai bun.“

Această *putință* de dăruire, ori cât e ea de dureroasă, devine însă o datorie, dacă ne dăm câtuși de puțin osteneala să ne gândim la rostul și originea acestei puțințe, ea este talentul pe care nu avem dreptul să-l îngropăm în pământ. Opera unui creator nu este decât jumătate - calitativ vorbind - din ceea ce dărește el, în această ordine de idei, vieții. Trebuie să se dea pe sine întreg.

Asta în primul rând pentru că artistul e *om*, nesupus nici unei excepții: el nu poate da neamului și omenirii *altceva* decât dă orice om, ci doar dă *mai mult* decât alți oameni, decât toți ceilalți oameni. El dă ceea ce alți oameni, chiar de s'ar strădui, să aibă, nu se *ostenesc* și sunt prea slabi s'o facă. Deci artistul dă trebuie să dea, mai întâi tot ceea ce dau alți oameni - așa cum își dădea seama de asta Susane din „Mândria“ lui P. Buck - iar *în plus* mai poartă povara și mângâierea sensibilității care îl face să poată da *acel mai mult* al creației. Generalii Romani oricât de copleșiți erau de gloria și biruințele care le formau creația *putinței* lor de a se ridica peste ceilalți, numai atunci socoteau că și-au făcut întreaga datorie *către țară*, când, după *opera* gloriei lor, puteau lăsa poporului pe fiii lor, pe care îi creșteau cu grija și dragostea cea de fiecare zi, ceea ce le era dăruirea în întregime. - cu care toți suntem datori - a trupului și a sufletului, fărămățată în truda fiecărei zile și întinsă pe altarul de jertfă al viitorului patriei.

Și în al doilea rând pentru că, cei ce îndrănesc să se însirue în ceata celor chemați a fi aleși, să nu uite datoria ce o au, să nu uite cuvintele lui Romain Rolland - chiar și cei cari nu-i cunosc cuvintele, le simt sensul lor, fiindu-le săpat în inimi de legea dragostei Dumnezezești - care mângâie pe cei nenorociți cu cuvintele: „Aleșii omenirii sunt alături de voi. Să ne hrănim din vioiciunea lor și dacă suntem prea slabi, n'avem decât să ne odihnim puțin, rezemându-ne capul de genunchii lor... Fără să fie nevoie de a le cerceta operele sau de a le auzi glasul, vom citi în ochii lor și în povestea vieții lor, că niciodată viața nu e mai puternică, mai fecundă - și mai fericită - decât în suferințe...”
Asta chiar dacă nu vom avea destulă putere să ajungem în ceata

titanilor celor aleși pe a căror genunchi să-și plece întreaga omenire capul, chiar dacă din „torentul de forță limpede și de bună-tate a-tot-stăpânitoare“ ce ne va ieși din suflete - după cuvintele celui de mai sus - nu vor ajunge să se adape decât cei - mulți, puțini, - pe cari datoria vieții noastre ni-i va scoate în cale spre și pentru sprijin și ajutor; sau chiar dacă din forțele noastre nu vom ajunge să ne întărim decât pe noi înșine, la vremi de slăbiciune.

Dar, oricui ar fi sortit să lumineze făclia ori opaițul sufletului nostru, lumina nu se pune sub obroc! Și dacă creația nu e destul, ci trebuie să ne dăm pe noi înșine, nu trebuie să uităm că *atitudinea* noastră e ceace ne caracterizează, de care se împiedică cei mici și becisnici; atitudinea care constituie mângâierea și întărirea celor ce slăbesc o clipă și caută sprijin. Nu trebuie să ne închipuim că rostul nostru ar fi să ne impunem căutării altora, căci ne-am putea greși, valoarea și cum ne-am putea răscumpara greșala! Dar trebuie să ne poată afla oricând, cei ce caută sprijin; să ne vadă, fără să umble prea mult după noi, ca „văzând faptele noastre“ să caute întărire pe același drum ca și noi, fără să fie nevoie să simțim cum „curge putere din noi“.

Poate atunci numai avem dreptul să scriem; oricum numai atunci scrisul nostru va fi rodnic. Și numai așa, ieșind în lume, ne vom putea face tot mereu verificarea, de care are atâta nevoie slăbiciunea puterilor noastre și numai astfel, în avântul nostru de a face ceva, nu vom rămâne doar ceva „ce sboară dar nu se mănâncă.“ Astfel numai așa se vor referi la noi cuvintele lui Eminescu :

„E ușor a scrie versuri
 „Când nimic nu ai a spune
 „Inșirând la vorbe goale
 „Ce din coadă au să sune

Căci numai așa vom avea de fapt ce *scrie*: tot ceace spun faptele noastre care sunt, după cuvântul Scripturii, viața credinței noastre; așa cum a făcut și Eminescu, pe care atât de puțin îl cunosc chiar învățații literaturii neamului său, încât în istorii literare de sute de pagini, după ce închină nesfârșite paragrafe tuturor neputințelor ce poate ascunde un biet trup omenesc, nu găsesc măcar un rând pentru articolele lui „politice“ - cărora mai bine li s'ar spune: strigătul în pustiu al unui proroc al neamului; - articole și mai ales *activitate* în jurul unei idei, aceea

a românismului, sub orice denumire emblematică ar fi; activitatea care doar ea putea da glas sensibilității rănite de zădărnicia strădaniei, de surzenia celor ce trebuiau să-l asculte, sensibilității căreia, lupta cu răutatea și prostia omenească îi dăduse imagini amare.

„Voi sunteți urmașii Romei, niște răi și niște fameni?”

„I-e rușine omenirii să vă zică vouă oameni!”...

În acest sens dacă a fost Eminescu pesimist, să-i fim cu toții ucenici acestui „pesimism”, acestui dor de luptă și neaplecare durerei, de care are atâta nevoie neamul. Și să învățăm dela el să nu ne dăm învinși, chiar înfrânți de neputința fizică, să nu ne abnegăm rostul și să nu trădăm niciodată legile Binelui și ale Frumosului, ai căror preoți și slujitori vrem să fim. Să nu lăsăm să ne cânte pe coarda sufletului, degetele egoismului, descurajării și ale îndoielii.

Să credem în scrisul nostru și să ne trăim crezul ca oamenii „văzând faptele noastre, să laude pe Tatăl Nostru Cel din Ceruri”...

Iată unul din motivele pentru cari Ț. V. N. nu vrea să se mulțumească a fi un simplu organ promovator și îndreptar al talentelor din lumea școli, ci vrea să fie un loc, unde tineretul să se regăsească pe sine însuși și să întălească pe cei a căror întovărașie le poate fi o întărire pe același drum de crez și faptă, sau chiar să-și afle drumul pierdut, uneori, alături de o mână gata spre mângăiere, sfat cuminte și, mai mult pe nesimțite decât prea supărător, ajutor al dragostei înțelegătoare. Pentru aceea am fi vrut să aducem la șezătoarea „Țării Visurilor Noastre” pe toți *cei ce scriu* în revistă; să le adunăm toată făptura în mănunchiul de fii ai aceluiași țel, mănunchiu al celor cărora revista le-a fost primul răboj pe care și-au învrâstat numele; și să aducem în mijlocul prietenilor revistei, *prezența* scriitorilor ei mai mult decât slovele pe care le prezintă paginile tipărite, fiind o șezătoare literară un număr viu al revistei, apariție festivă, „vivantă” a ei; în ale cărei coloane fiecare dintre colaboratorii dragi ai revistei își ocupă locul pe care și l-a dobândit, fără a se putea sustrage... dacă nu are vre-o scuză, care să-i poată justifica în fața lor inșiși putând-o prezenta și publicului...

Țării Visurilor Noastre. (Gh. C.)

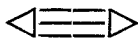
Melancolie

Dece să plâng din nou cu toată lumea?
 Dece să fiu azi iar un vagabond?
 Acum să râd în hohot jalnic,
 Aș vrea, să rup din gândul meu năvalnic,
 O lacrimă, un gând, doar un imbold,
 De reîntoarcere 'n viață,
 Dar gândul meu imi pare azi de ghiață.

Nici șopotul de ape nu mai cântă,
 Povestea mea, povestea noastră sfântă,
 Și freamătul arinilor pe maluri,
 E freamătul de dor printre portaluri,
 A unor epopei de trubadur.
 Lin bate plopul ramuri în ferești:
 „Poet nebun, de ce o mai iubești?”

Și luna blând își pălpăe un vis,
 Ce-a 'nbobocit în floare de cais.

FULEA DORIN

Avram Iancu

Sunt șaptezeci de ani de la moartea lui și e pe cale să se împlinească veacul de la lupta lui de Căpitan al dărzenei românești, care a dat ascuțiș de sabie cuvintelor ce-au făcut să răsune bolțile catedralei în care a vorbit Simion Bărnuțiu.

Sunt șaptezeci de ani de când și-a așezat trupul - zdrobit de vreme și de durerea, ce fusese a neamului și și-o luase asupra sa -, lângă Horia, sub același gorun; de unde parcă-și primise testamentul greu al acestei poveri, care, pentru toți ce și-au încărcat sub ea umerii, ca sub o datorie, le-a devenit nimb de glorie pentru ei, iar ei înșiși icoane vii din iconostasul Altarului pentru care s'au jertfit: Altarul Patriei.

Icoane, nu numai pentru strălucirea chipului lor de Feți-Frumos ai neamului, ci mai ales pentru că icoanele sunt slove vii

ale Testamentului; sunt cuvintele lui; ce-au prins întărire de faptă în tăria brațelor de ispravnici ai credinței în temeinicia Testamentului, -ai cărui străjuitori și înfăptuitori s'au socotit și s'au dovedit vrednici a fi.

Icoanele bisericilor: chipuri de Sfinți, nume de fapte, glăsuiri trăitoare ale Testamentului de pe Muntele Sinai și a Celui ce-a venit apoi să desăvârșească Legea...

Icoanele neamului: chipuri de „nebuni“ ai oamenilor vremii în care au trăit; chipuri de cântăreți din spadă și din durdă ale durerilor unui neam; chipuri ale eroilor Istoriei și-a Faptei; nume glorioase ale cuvintelor Marii Porunci pe care Horia a cules-o din sufletul miilor de Moți; și au crezut unii că o va lua cu el acolo jos, sub rădăcinile Gorunului, de unde a învățat-o Iancu, de-a slovenit-o codrilor, munților și Moților, până l-a învins slăbiciunea humei și și-a dus cavala-i zdrobit de amar, și l-a culcat oboșit tot acolo, sub Gorun.

Iar de pe cerul vieții o mai căzut o stea, ce-a aprins luminare în biserica îmbărbătării noastre.

BCU Cluj / Central University Library Cluj GHEORGHE COSMA

Isus umblă pe valuri

El e oare ?

A mării fără fund comori sărate
I se aștern umile sub picioare;

Iar zările albastre de tămâie
Il înfășoară'n mistică mantie.

Tăcerea grea de plumb din cer se lasă
Și'ncet pe umeri il apasă.

Îar vântul înserărilor ce bate
Cu aripi triste, reci, indoliate
I s'a oprit mirat în plete...

Și buzele lui arse sunt de sete !
De el ascultă marea și țărâna ;
Intinde-mi, Petre, mâna,
Eu trec pe apă fără luntre.

Coroana serii i-a căzut pe frunte...

TOBIAȘ GH.

RECENZII

TITUS L. ROȘU : Profesorul Dr. Constantin Pavel, omul și opera.
TITUS L. ROȘU : Însemnării și inscripții bihorene.

Ne naștem nimica aducând cu noi, afară de puțința de-a primi dela cei între cari și printre cari suntem sortiți să ne desăvârșim rosturile noastre 'n lume. Această situație a noastră de tributari ai celor, din grija și dragostea cărora devenim ceea ce ne mândrim a fi : oameni, ne face să știm și să ne mărturisim covârșitoarea contribuție a altora în formarea felului nostru de-a fi : contribuția tuturor, celor din imediata noastră apropiere, dar mai ales contribuția celor cari prin prestația, valoarea lor simțită și apreciată, s'au situat în raza puținței noastre de-a-i simți și cunoaște și a dorinței noastre de-a-i urma și imita : personalitățile, ce trasează, prin viața și cuvântul lor, drumuri luminoase prin beznă vieții pentru luminarea celor mulți.

Istoria omenirii se confundă cu istoria personalităților ei mari, a căror trudă și viață au dat nume vremilor și locurilor ce au avut norocul să le simtă binecuvântarea vieții aceleora peste a lor. Opera de prezentare a vieții, muncii, operei lor, după săvârșirea lor, nu e o operă de desgropare, ci de reînviere a aceluia, pe cari vii i-a situat activitatea lor în sufletele contemporanilor și urmașilor.

Dacă trăește Moise prin opera s'a pentru credincioșii legii Domnului, transmisă, prin el, poporului său ; dar pentru atâția, nici puțin, nici fără importanță și valoare, trăește mai ales, și rămâne să dăinuiască cunoscut, prin opera sculpturii Mihelangelo . atât de fidelă, atât de vie, încât însuși sculptorul s'a simțit nevoit să exclame uimit privind-o : *V o r b e ș t e M o i s e .*

Domnul cel bun în înțelesul cel mai nobil al cuvântului, marele cărturar și profesor Dr. Constantin Pavel, ne vorbește, înviat parcă prin opera dlui prof. Titus Roșu ; care merită toată lauda pentru truda și dragostea cu care ne aduce în fața noastră pe unul din cei mai vrednici mucenici nerăsplătiți ai pâinii sărăcicioase și considerației noastre cu care sunt răsplătiți, în viață fiind : profesorii.

Dar oricât de bine aș putea eu scrie despre cartea dlui Roșu după vorba poetului : „e neîmplinit“ — așa că pentru simțirea și înțelegerea celor schițate, cartea dlui Roșu trebuie citită. Și se va citi cu multă plăcere și tot cu atâta folos în primul rând pentru cei, despre care se scrie, dar și pentru bine felul cum e scrisă de ce a pus atâta suflet, atâta dragoste de om și carte, în ceea ce scrie.

Aceeași mențiune și pentru laudabila conservare a celor ce se pierd „Însemnări și inscripții bihorene“ — „mai ales că pe ce trece timpul, urmele strămoșilor dispar odată cu bătrânii și bisericile de lemn.“ (A.C.)

Cetind broșura Nr. 31 - 32 apărută în biblioteca și editura „C a t e d r a“, nu se poate să nu te simți înălțat sufletește, dacă ești un bun Român. Broșura e închinată „Războiului Sfânt“ în care România a intrat cu

tot elanul ei tineresc, pentru a întrona, împreună cu marii ei aliați o nouă ordine a binelui și-a păcii, în Europa.

Revista e împărțită în mai multe părți, închinată M. S. Regelui, Mareșalului, Armatei, României, etc. În fiecare din aceste părți autorii celor 60 de poezii și-au revărsat în stiluri măestrile prisosul lor de *Războiul Sfânt. Poezii — Teatru. No. 31—32. D. I. Faur.*

Cetind broșura No. 31—32 aparută în bibliotecă și editura „Catedra”, nu se poate să nu te simți înălțat sufletește, dacă ești un bun Român.

Broșura e închinată „Războiul Sfânt”, în care România a intrat cu tot elanul ei tineresc, pentru a întrona, împreună cu marii ei aliați, o nouă ordine a binelui și-a păcii, în Europa.

Revista e împărțită în mai multe părți închinată M. S. Regelui, Mareșalului, Armatei, României, etc. În fiecare din aceste părți autorii celor 60 de poezii și-au revărsat în stihuri măestrte prinosul lor de recunoștință și admirație pentru țara, armata și conducătorii ei.

Calitatea poeziilor e cheazășuită de semnături ca N. Crăveția, G. Gregorian, V. M. Iltaru, D. Ion, etc. pentru a nu cita decât câteva din cele mai cunoscute, înafară de talente tinere, ca D. Radu-Ionescu de exemplu.

Din noianul acesta de talent, credință și suflet românesc, cu greu putem spîci și cita atât cât ne permite spațiul, fără a nedreptăți pe cineva.

Din cele trei poezii anonime de la capitolul „Regele speranțelor”, „Venii în jurul Regelui” este o frumoasă chemare adresată întregului neam, de-a forma în jurul tronului un zid de granit care să nu se nspăimânte de faina nici unui Baiazid:

„In jurul Regelui, Români Venii cu toții, nu-l lăsați Mai bine toți într'un mormânt Decât pe el să îl tradați	In jurul Regelui, Români Din orice colț, din orice sat, Să se adunen'tr'o unire, Căci ceasul nostru a sunat!
--	---

G. Grego: n într'o scurtă dar frumoasă poezie, evocă fidel icoana României, cu frumusețile naturii, doinele, vitejile și destinul său.

D-nul Colonaș în „Un an, de când...” își cântă durerea pentru „Moldoveneasca glie” care suferă sub cnutul bolșevic, iar apoi își mărturisește admirația pentru Făt Frumosul care nu a lăsat pe păgâni să împlinească anul pe pământul nostru.

În „Vecinul” d-lui Pietrari, se întrezărește credința și statornicia neamului nostru, căci pe când Rușii n'au nici un D-zeu și nici un ideal, noi mergem pe drumul făurit de jertfele noastre:

„Noi ne 'nchinăm numai la Sfânta Cruce
Ș'acelorași Cazanii ne smerim
Știm doar un drum, un singur drum ce duce
Prin țara noastră, spre Ierusalim.”

La capitolul „Intregitorul hotarelor” d-nii Al. Gregorian și V. Miltaru își desvăluie dorința de jertfire și recunoștință pentru Mareșal.

O, vrem să murim, o, vrem, Mareșale
Cu gândul la Rege, la Țară, la ține
Că vrem să rămână'n urmă-ne cale
De fulger, de veac, de glorii latine! (Al. Greg.)

De remarcat mai sunt cele câteva poezii de d. Ion Răvaș Răzeșesc, covor Basarabean, etc. Căntecele fără țară și cele închinată răniților.

„Soldat R măn, ți se cuvine slavă!” de E. Șt. Manole, cred că se caracterizează îndeajuns prin strofa ultimă:

„Cu sânge cald tu scrii hrisovul vremii
Și luptei vitejești nu-i ceri zăbavă...
De ești întreg, ori schilav, ori sub Cruce,
Soldat Român. ție se cuvine slavă!”

Dintre celelalte se mai desprinde „Scrisoare către fiul meu” de V. A. Stoenuescu-Brăila, care e plină de un înalt patriotism și caldă duioșie. Cele câteva schițe teatrale oglindesc vieța ostășească de pe front și din spitale, cu micile ei bucurii, necazuri și nădejdi. Cele mai reușite par a fi „Grănicerii, în versuri și „Printre și prizonierii bolșevici.”

Nu este în puțința noastră, dar ar mai fi multe lucruri bune de spus despre cuprinsul acestei broșuri.

Urăm colegilor noștri să aibă și de-acum înainte această abundență de material bun și numai succese pe calea spinoasă a literaturii. M. BENA

